

образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ В ЧУЖБИНА

цена: 5 лв.

ЛЮБО КИРОВ

Звезден час

ХОЛАНДИЯ

Компютърни науки

ШВЕЙЦАРИЯ

Програми по бизнес и мениджмънт

ШОТЛАНДИЯ

Безплатно образование

ФРАНЦИЯ

Стипендии на френското правителство

Специалности на фокус

Логистика
Хотелшперство

Социална кауза
Капачки за бъдеще

Специалност на бъдещето
Уеб дизайн

България
Класация на висшите училища

Съдържание

Студентски живот University of Nicosia	4	Обучение във Франция Стипендии на френското правителство	44
Средно образование PISA 2018	8	Обучение във Великобритания Кандидатстване за британски университети	46
Полезни съвети Консултантът за образование в чужбина	10	Специалност на бъдещето Уеб дизайн	48
България Училище, частни уроци или и двете?	14	Полезни съвети Политически науки – какво да имаме предвид?	52
Образованието в цифри Класация на висшите училища в България 2019	16	Звезден час Любо Киров	54
Специалност на фокус Логистика	18	Професия Юрист	56
Специалност на фокус Туризм и хотелиерство	24	Интервю Капачки за бъдещето	58
Обучение в Холандия Компютърни науки	30	Стипендии	60
Обучение в Швейцария Програми по бизнес и мениджмънт	36	Любопитно Новогодишни обещания	62
Обучение в Шотландия Без такси, но докога?	40		

Къде да ни намерите:

Бензиностанции: ■ Shell ■ Petrol; **Книжарници:** ■ Хеликон ■ Bookpoint ■ Orange center ■ Greenwhich
Вериги за хранителни стоки: ■ Фантастикo ■ **Онлайн магазини:** ■ Ozone.bg ■ Store.bg
■ Bookpoint.bg ■ biblio.bg ■ globulbooks.com **Дистрибутори:** ■ Български пощи
■ Доби прес ■ **НАР Друзи:** ■ Павлиони LaFka ■ Търговска мрежа

Екип:

издател:

Десислава Пенчева
d.pencheva@studyabroad.bg

автори:

Милена Узунова
Кристина Пенчева
Юлия Кошаревска
Ивайло Ганчев
Десислава Пенчева
Любина Панайотова
Борислав Борисов
editorial@studyabroad.bg

коректор:

Ива Йохан Ганчева

производствен директор:

Виргиния Димитрова

реклама:

Любина Панайотова
l.panayotova@studyabroad.bg

разпространение:

Виргиния Димитрова

абонаменти:

Даниела Стоянова
abonament@studyabroad.bg

гизайн:

Иво Грозев
Ивелина Ямалиева
design@studyabroad.bg

фотограф:

Костагин Кръстев - Кoko

За контакт:

02/ 961 62 63, 02/ 961 63 63
office@studyabroad.bg

www.StudyAbroad.bg

корица

декември 2019 г.:

фотограф:
Костагин Кръстев - Кoko
дизайн: Иво Грозев
модел: Любо Киров

сп. Образование и специализация в чужбина е запазена марка на Маркет Тренд ЕООД. Никаква част от това издание не може да бъде копирана изцяло или в частичност без изричното писмено разрешение на издателя. Всички права запазени. Издателят не носи отговорност за достоверността на информацията, подадена в рекламите и платените публикации. Снимките използвани в този брой са от личен архив и от www.unsplash.com

University of Nicosia

е един от най-добрите избори в живота ми

интервю на Любина Панайотова

4

СТУДЕНТСКИ ЖИВОТ

Мелади Тодорова

е на 18 години и е студентка в University of Nicosia (UNIC), Кипър. В момента е първа година в бакалавърска програма, която съчетава правото и политиката – специалност „Международни отношения и европейски науки“.

Разкажете ни за вашия университет – къде се намира, къде е в класациите, с какво се отличава от останалите университети?

University of Nicosia е разположен в сърцето на столицата на изящния и прекрасен остров Кипър. UNIC е класиран като един от най-добрите университети в света. Всъщност неговото място е 91 в класацията на EЕСА (Региона на развиващите се страни от Европа и Централна Азия). Университетът предоставя на всеки студент изключителен, УНИК-ален опит и възможност да изрази своите таланти, да преследва целите си и да се включи в дейности, отговарящи на най-силните му страни. Едно от нещата, което прави UNIC толкова уникален, е средата – заобиколени сте от невероятни младежи и преподаватели, като

всички са изключително мили и с широк мироглед, един нов, искрен и истински начин на живот, една нова перспектива и начин на преподаване и усвояване на знания и опит в приятелска, безопасна и сигурна среда.

Освен това методът на обучение в UNIC не е по обикновен начин. Лекторите успяват да се съобразят с интересите на всеки един студент и винаги намират начин не само да им преподават материала, но и да се уверят, че ще намерят най-подходящия път към всеки студент да усвои знанията и да получи висока оценка. UNIC предлага и много различни видове стипендии и работни места в помощ на студентите. Разполага с голямо разнообразие от учебни, социални и спортни клубове извън учебната програма, които се стремят да помогнат и отговорят на интересите на всеки УНИК-ален студент.

UNIC предлага и много различни видове стипендии и работни места в помощ на студентите

Въпреки че съм в началото, аз вече усещам промяната и желанието да развивам и подобрявам критичното си мислене и нагласа. Сега съм една крачка по-близо до постигането на целта си в живота. Това, което искам да кажа тук, може да ви накара да се засмеете, но едно от най-важните неща, които научих досега е, че „Хората са точно като държавите.“ В тази фраза всъщност има много смисъл, след като се взелегат в този контекст.

Как е структурирано обучението, както и текущият контрол? Какви са възможностите за извънкласни дейности и стаж в рамките на следването?

Учебният процес е структуриран и организиран съобразно удобното за нас студентите време и натоварване. Предметите и кредитите, които бихме желали да комбинираме и изучаваме през всички семестри, също. Нещо, което е много важно и удобно, е възможността да промениш своя избор в началото на всеки семестър по собствена преценка. Учебната онлайн платформа MOODLE е създадена с изключително лесен и удобен достъп. По всяко време можем да разчитаме и на нашия виртуален приятел и съветник "Nicky", който отговаря на всички наши въпроси. "Nicky" е последната иновация на университета и него-

Следвайте мечтите си и се стремете да достигнете до пълния си потенциал

вата задача като робот с изкуствен интелект е да се грижи за доброто благополучие на студентите в UNIC. Преподавателите винаги са готови да помогнат и да дадат консултация след предварителна уговорка, разбира се.

И за финал, какво бихте казали на младите хора, които първа обмислят да заминат да учат в Кипър?

Моят искрен съвет към всички млади и амбициозни хора, които смятат да учат в Кипър, би могъл да бъде обобщен само с две думи и тези думи са: „Направете го!“. Уверявам ви напълно, че ще ви хареса! Следвайте мечтите си и се стремете да достигнете до пълния си потенциал! И не на последно място, ако пожелаете да последвате съветите ми, ще се видим тук, в UNIC, догодина!

PISA 2018:

Слаби резултати на българските ученици

8

средно образование

България отново е на последно място в Европейския съюз по общи резултати на учениците. Това показва международният тест PISA, който беше представен от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (OECD).

Изследването се прави за седми път, а нашата страна участва в него за шести. В проучването PISA 2018 участват над 600 000 ученици от 79 страни и региони.

Тестът има за цел да установи как учениците осмислят и прилагат наученото в реални ситуации. Ниските български резултати сочат ниска готовност на българските ученици да се справят в живота след края на задължителното образование и според експерти ще имат пагубно отражение върху икономиката на страната.

В изследването за България участват 6900 български ученици от 197 училища от цялата страна. Те е трябвало да решават тестове с избираем или свободен отговор.

Тестовите са били по четене, математика и природни науки.

Средният резултат на нашите деца по четене е 420 точки, по математика 436 точки, а по природни науки 424 точки.

По четене на първо място с 555 точки са учениците от Китай, следвани от Сингапур с 549 точки и Естония с 523 точки.

Близо половината ученици в България не са достигнали до базовото ниво на умения по четене. Нашите ученици могат да работят само с кратки текстове и ясна информация. Оттам идва и другият факт – децата не могат да различат мнение от факт.

По математика също има понижение на резултатите. Много ученици не покриват минималното второ ниво. Тези ученици не умеят да превръщат базови житейски ситуации в математически задачи, като например да обърнат цената на дадена стока от една валута в друга или да сравнят разстоянието на два алтернативни маршрута. Само 4% от българските ученици се представят на най-високо ниво в математическите тестове.

На фокус: Консултантът за образование в чужбина

10

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

● ● ●
**Знанията за
различните
образователни
системи,
университети,
програми,
класации,
позволяват на
консултанта да
предложи повече
от един вариант**

Ели Тончева

е собственик и управител на агенция за образование в чужбина ЕДЛАНТА, с над 25-годишен опит като консултант. Ето какво сподели тя за един от най-важните избори в живота на всеки кандидат-студент – изборът на университет.

Защо трябва да се обърнем към консултантска агенция за избор на университет - и когато сме наясно с избора си, и когато сме твърде неориентирани?

В нашата практика се срещаме с много кандидат-студенти, които желаят да продължат образованието си в чужбина. Някои от тях са наясно с избора си на университет и специалност и са изчели цялата налична информация в Интернет, други са напълно неориентирани. Дали ще работят с консултант или сами ще се справят с предизвикателствата на кандидатстването – това е въпрос на личен избор. Това, с което добрият консултант може да бъде полезен, е като сподели предходен опит и обърне внимание на актуална информация за детайли в програмите и изискванията за прием, като по този начин предупреди кандидата за някои „уловки“ и го предпази от грешки.

Колко е важно личното отношение и индивидуалният подход при консултирането в сферата на образованието?

Изключително важно! Добрият професионалист преди всичко изслушва кандидата, за да разбере в подробности какви са неговите конкретни желания, амбиции и очаквания. Знанията за различните

образователни системи, университети, програми, класации, позволяват на консултанта да предложи повече от един вариант. Това помага в крайна сметка кандидатът сам да направи своя информиран избор и не само да бъде приет в подходящо учебно заведение, но и да продължи да се справя успешно с академичните и чисто битовите предизвикателства на университетското образование в чужбина.

Колко време отнема процесът от първоначалната консултация до подаването на документите и през какви етапи и стъпки преминава?

Това до голяма степен се определя от крайните срокове и от ритъма, с който консултантът и кандидатът работят в тандем. Понякога първата консултация се провежда цяла година преди самото подаване на документите, друг път всичко се случва в рамките на няколко дни. Винаги има кандидати, които са нетърпеливи кандидатурата им да бъде обработена и изпратена веднага, но това не винаги е практически възможно – било защото към момента все още не са публикувани актуалните изисквания за прием (напр. някои университети в Германия правят няколко актуализации в рамките на 9 месеца) или защото

Избрах EIT Digital заради възможността да получиш две дипломи

интервю на Любина Панайотова

Филип Карчев

е на 26 години от Сливен. Завършва бакалавър по специалност Компютърни системи и технологии в ТУ-София, а след това и магистърската програма по Киберсигурност на EIT Digital.

12

Каква бакалавърска степен сте завършили и какъв е вашият професионален опит?

Завърших бакалавър в Техническия университет в София със специалност Компютърни системи и технологии (КТ). Работих малко над 2 години като разработчик на мобилни приложения, преди да замина да уча магистратура по програмата на EIT Digital.

Защо избрахте програмата на EIT Digital? Разкажете ни повече за специалността, която изучавахте?

Въпреки че лесно си намерих работа още докато учих бакалавър, имах желание да натрупам различен опит. Осъзнавах, че имам интерес към киберсигурността и реших, че ще запиша такава магистратура. Намерих програмата на EIT Digital и ми

хареса възможността да прекарам двете години в различни съоръжения, както и че при завършването получавам две дипломи. Освен това при кандидатстването за прием, кандидатстваш директно за стипендия, каквато и получиш, без която трудно бих покрил всички разходи.

Как протече кандидатстването? Има ли нещо, за което бихте обърнали специално внимание на бъдещите кандидати?

В сайта на EIT Digital Master School са описани всички необходими документи и срокове. Бих посъветвал да се обърне специално внимание на сертификата за владеене на английски език. Понеже най-разпознаваемите сертификати като TOEFL и IELTS имат определени гати за явяване на изпит. Добре е да се предвиди време за подготовка и получаване на резултатите. Доколкото знам това е първото нещо, което проверяват при селекцията на кандидатите.

Как протича обучението и как е структурирана учебната програма?

Самото обучение е в продължение на 2 години (3 семестъра + 6 месеца стаж), като първата и втората година са в различни университети и различни съоръжения. Моята първа година беше в University of Twente, Холандия. Като отидеш там, ставаш редовен студент в университета. Имаш и няколко допълнителни предмета, свързани с допълнителната специали-

зация Innovation Management & Entrepreneurship. През това време има много организирани събития от EIT, до които всички студенти от програмата имат безплатен достъп. По време на тях имаш възможност да се запознаеш със студентите от другите университети по програмата.

Втората ми година беше в University of Trento, Италия. Тогава вече трябва да бъдеш и по-самостоятелен и от рано да си търсиш стаж на тема, към която имаш интерес и по която да напишеш дипломната си работа. Разбира се, от самия университет ти помагат в този избор.

Кое е най-важното нещо, което научихте от обучението си дотук? Разкажете ни повече за вашите професионални планове?

Най-голямото предимство на програмата според мен е, че се запознаваш с много хора от различни националности. Освен че научаваш много за предмета на специалността, имаш възможност да изградиш много полезни контакти по време на събитията, организирани от EIT.

Ставах част от общността на EIT и след края на програмата имаш добри познати, които работят из цяла Европа. В момента съм обратно в България и работя дистанционно за една австрийска компания, в която изкарах стажа си по програмата. Очаквам да продължа своето развитие в посока собствен бизнес, което се насърчава в магистърските програми на EIT Digital.

Ставаш част от общността на EIT и след края на програмата имаш добри познати, които работят из цяла Европа

БЪЛГАРИЯ

Училище, частни уроци или и двете?

14

От години насам съществува практиката с частните уроци за подготовка за кандидатстване след седми или дванадесети клас. За учениците вече е неписано правило, че за да влязат в елитна гимназия задължително е необходима допълнителна подготовка. Колко е вярно това и дали се отнася за всеки ученик и за всяко училище, това са въпроси с отворени отговори...

Прием в елитно училище

Нека помислим обаче за причините, поради които се налага това паралелно образование. Най-логичното би било неудовлетвореност от преподаването в училище. Често от един ученик тази практика се разпростира като модна тенденция. Едни започват да си втъпяват, че без допълнителни уроци няма да се справят, а други го правят просто, за да не останат по-назад. Бидейки сутрин на училище и следобед на уроци, едно дете решава да наблегне само на едното занимание, а по разбираеми причини, то е това, за което се плаща. Времето в училище остава загубено и пропиляно. Друга често срещана причина са родителите, които имат високи очаквания за своите деца и ги записват на колкото се може повече курсове или уроци. Най-голям е стресът и напътът в

КЛАСАЦИЯ НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ 2019

Резултати и анализ

16

Образование в цифри

Всяка година рейтинговата система на Министерството на образованието сравнява представянето на 51 висши училища в рамките на 52 професионални направления въз основа на десетки показатели, измерващи различни аспекти на учебния процес, научната дейност, учебната среда, предлаганите социално-битови и административни услуги, престижа и регионалната значимост на висшите училища, както и реализацията на завършилите на пазара на труда. За индикаторите, формирани за класирането, е използвана информация от различни източници, включително от висшите училища, Националната агенция за оценяване и акредитация, Националния осигурителен институт, както и от международните бази данни Scopus и Web of Science.

Водещите университети в страната

Университетите са подредени по 52 различни специалности, като подробно може да видите класирането за всяко едно направление в сайта на МОН: rsvu.mon.bg

Прави впечатление, че първите 5 вуза почти във всяко подкласиране са Софийският университет, Американският университет в Благоевград, УНСС, Нов български и Икономическият във Варна (и особено за социалните дисциплини, специалностите икономика, управление, бизнес науки). За направленията по изкуства изпъкват Музикалната академия в София, НАТФИЗ, НБУ и Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив. Медицинските университети в Пловдив и София са първенците по Медицина, следвани от този във Варна и СУ. За следване на компютърни науки в родната страна класацията на МОН излъчва Техническите университети в София и Варна и НБУ, съответно на първо, второ и трето място. Техническите институции в страната са и водеци за инженерните специалности, оглавявани от ТУ София, Минно-геоложкия университет и Химикотехнологичния и металургичен университет, отново в София. Традиционно специалност Право е оглавена от Алма Матер – Софийския университет, следван от УНСС и Пловдивския университет „Паусий Хилендарски“.

ЛОГИСТИКА

Точното нещо на точното място
в точното време

материал на Милена Узунова

18

специалност на фокус

Ефективната верига за доставки е от съществено значение за повечето компании, тъй като засяга оптимизирането на най-ценния ресурс – времето. Нарастването на предлаганите стоки и услуги и разширяването на редица бизнеси в международен аспект правят обучението в областта на управлението на веригата за доставки желана кандидатура в широк кръг от сектори.

Логистика е една от онези специалности, които се появили в последните години като следствие от необходимостта на бизнеса за подготвени кадри, специализирани в тази област. Тя създава асоциация за транспорт, складиране, движение, пратки – всичко това е част от нейната същност. Логистиката като дейност постепенно намира важно място във функционирането на модерния бизнес. Тя е от значение за всички основни заинтересовани страни – клиенти, собственици, акционери, тъй като координира всички структури на компанията. В чужбина ще срещнете наименованието Supply Chain Management – веригата, по която продуктите достигат до крайния потребител.

Това е многопластова дейност, която се преплита до голяма степен с други икономически и бизнес специалности в областта на управлението и транспорта

Но какво всъщност е логистика?

По дефиниция това е управлението на материали, хора и дейности, с цел максимална оптимизация на разходите, времето и усилията. Популярното кратко обяснение на този термин гласи: осигуряване на точното нещо на точното място в точното време. Между логистика и транспортирането на стоки и услуги има пряка и фундаментална връзка, но не може да се постави абсолютен знак за равенство между двете понятия. Логистиката е далеч по-сложна и комплексна дейност, свързана с много анализиране, планиране и бизнес стратегия.

УНСС, София – всички програми там са акредитирани от Европейската асоциация по логистика – ELA, European Logistics Association

- бакалавърска програма „Бизнес логистика“
- магистърски програми:
 - „Бизнес логистика“
 - „Управление на веригата на доставките“
 - Supply Chain Management – „Управление на веригата на доставките“ на английски език

Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“, София

- магистърска програма „Транспортен мениджмънт и логистика“

Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград

- магистърска програма „Логистика“

Икономически университет, Варна

- бакалавърска програма „Логистика“

Международно висше бизнес училище, Ботевград

- магистърска програма „Логистика“, акредитирана от Европейската асоциация по логистика

Вариант е да се насочите към по-обща специалност като бакалавърска степен по икономика, бизнес администрация, финанси, мениджмънт и да специализирате с магистърска програма по логистика

Програми в чужбина

В най-често срещания си вид, програмата по логистика има наименование от тукна Logistics and Supply Chain Management, което в най-буквален превод значи „логистика и мениджмънт на веригата по снабдяването“. Прави впечатление, че изборът на магистърски програми е по-обширен от вариантите за бакалавърски програми. Класациите за международно образование също показват, че липсва подкрепа на висши училища в направление програми по логистика, особено на ниво бакалавър. И все пак, една от световните класации – Eduniversal Best Masters Ranking 2019 подкрепя следните магистърски програми по логистика:

	Университет	Програма
1.	Massachusetts Institute of Technology, САЩ	Masters in Supply Chain Management
2.	Purdue University, САЩ	MBA in Global Supply Chain and Logistics
3.	CENTRUM Business School, Перу	Masters in Operations
4.	Politecnico di Milano Graduate School of Business, Италия	Master in Supply Chain and Purchasing Management
5.	KEDGE Business School, Франция	MSc in Global Supply Chain Management
6.	Nova School of Business and Economics, Португалия	Masters in Operations Management
7.	Universidad Complutense de Madrid, Испания	Master in Logistics
8.	Vocconi University, Италия	Master in Transport, Logistics and Infrastructure Management
9.	Antwerp Management School, Белгия	Master of Global Supply Chain Management
10.	Copenhagen Business School, Дания	MSc in Economics & Business Administration - Supply Chain Management

Източник: Eduniversal 2019

Бакалавърските програми по Логистика в чужбина преобладават в университетите в САЩ и Великобритания. Ще ги намерите и в университетите в Швеция, Холандия и Канада. Сред изучаваните дисциплини, освен по-общите, са и доста специфични такива, като инженерна логистика, устойчиво управление на веригите за доставки, снабдяване (procurement) и много други.

Това е сфера с изключително голям потенциал за развитие, защото ...

интервю на Милена Узунова

Павел Кирилов,

Служител, „Обслужване на клиенти в офис“,
DHL Express Bulgaria

22

От колко време се занимавате с транспорт и логистика? Образованието Ви в тази сфера ли е?

Здравейте, казвам се Павел Кирилов, на 29 години съм и работя в сферата на логистиката от седем години. Образованието, което съм завършил в Националния военен университет „Васил Левски“, е Транспортна логистика – инженер по направление.

Какви са съвременните тенденции в логистиката и става ли тя все по-популярна и необходима професия?

Новите технологии дават отражение и предизвикват големи промени в редица индустрии. Транспортът и логистиката не правят изключение. С навлизането на дигитализацията, процесът на доставките претърпява пълна промяна. Ло-

гистиката се превръща в гръбнак на всяка индустрия, като търговия на гребно, електронна търговия, търговия с потребителски стоки и здравеопазване. Светът на бизнеса днес определя стратегиите си за развитие с поглед към непрекъснато навлизащите нововъведения в логистиката, като например роботизация на процесите.

Дейности, които преди години са изглеждали като немислимо сложни, вече са ежедневие. Така че на въпроса – да, професията става все по-популярна и все по-необходима.

Какво включват основните Ви задължения? Какви са най-големите предизвикателства на професията и в какво намирате най-голямо удовлетворение?

Позицията, която заемам към момента – служител, „Обслужване на клиенти в офис на DHL Express“, е свързана с директна работа с клиента. Голяма част от ежедневието ми преминава в комуникация с клиенти за уточняване и осъществяване на доставка на пратка, която трябва да бъде транспортирана от точка „А“ по световната транспортна мрежа до точка „В“. Предизвикателство е ежедневно да се сблъскваш с определени изисквания от клиентите относно начина на опаковане на пратка, какъв вид транспорт ще е най-ефективен, има ли определени рестрикции за превозвания продукт в страната-получател. Със сигурност професията не е за хора със слаби нерви! Основната ми задача е

да направя така, че организацията на процеса, вида и начина на опаковане да не позволяват нещо да се счути или повреди. А ако въпреки това нещо се случи, имам гъвкавостта и пъргавината да направя необходимото за отстраняване на дефекта в името на клиента. Най-голямо удовлетворение намирам, когато всичко по процеса от изпращането на пратката до нейната доставка, премине плавно и клиентът остане доволен.

Кое според Вас е най-подходящото образование за човек, който иска да се развива в тази област. Какви качества трябва да има той?

Специалностите Стопанска логистика и Управление на транспорта са най-пряко свързани с нашата професия. Българските куриерски и спедииторски компании също предлагат професионално обучение по специалността. Важно е да харесаш професията и да я припознаеш като своя, а след това в процеса на работа да вложиш цялото си желание и мотивация.

Какво бихте посъветвали младите хора, които са се насочили към кариера в сферата на логистиката?

Във всички случаи трябва добре да обмислят професионалното си бъдеще и в зависимост от това да открият и изберат специалност, която ще ги удовлетворява наистина. Важна е и работната обстановка, в която ще се чувстват на мястото си. Желая успех на младите хора, които са се насочили към кариера в тази сфера!

● ● ●
**Специалностите
Стопанска логистика
и Управление на
транспорта са най-
пряко свързани с
нашата професия**

ХОТЕЛИЕРСТВО

Много възможности и приятен учебен процес

материал на Борислав Борисов

Туризм е от онези специалности, чието споменаване обикновено предизвиква приятни асоциации. Упражняването на професията обаче е свързано с изключителни личностни и професионални умения, усвояването на които определя степента на успеха на всеки, захванал се с изучаването на тази университетска програма.

В последните години у нас често говорим за потенциала на страната ни за развитие в областта на туризма. Студентите получават знания за особеностите на вътрешния и международния туризъм, хотелиерството и ресторантьорството, туристическите пазари, туристическите ресурси, туроператорите, видовете туризъм. Точно това е и причината да се налага да говорим все по-сериозно за нуждата от подходящо образование на кадрите, заети в този сектор.

Хотелерството е сравнително нова специалност, която е тясно свързана със сферата на туризма. Докато в България програмите в областта не са широко разпространени, в чужбина, и в конкретни страни, хотелският мениджмънт е предпочитана опция от хиляди студенти от Европа и света. Ще срещнете наименования като „Hotel and Hospitality“, „Hotel Management“, „Leisure Management“, както и редица по-специализирани програми в областта на ресторантьорството и организирането на събития. Най-общо обучението по хотелиерство е вид образователна степен по бизнес администрация, но с ясна насоченост към туризма и управлението на хотелския бизнес. То включва изучаването както на общи предмети като счетоводство, финанси, маркетинг, човешки ресурси, пиар, бизнес стратегия, така и на по-конкретни като логистика, кулинария, събитиен мениджмънт, производство на храни и напитки и т.н.

Какво може да работите с такова образование?

Придобитите знания по бизнес комуникации, специализираната и технологична подготовка по хотелиерство и ресторантьорство, счетоводство и контрол, организация и управление на туристическото обслужване, уменията за създаване на контакти чрез два или три чужди езика позволяват на завършилите специалността да заемат длъжности като: мениджър в хотелиерската или ресторантьорската дейност; завеждащ туроператорска или туристическа агенция.

Извън сферата на хотелиерството хората, завършили туризъм, могат да се реализират и в други компании, в отдели „Маркетинг“, „Реклама“, „Бизнесконтакти“, „Конгресен туризъм“, „Продажби“ и т.н.

ТОП 10 университети в България по туризъм:

	Висше училище	Град
1	Аграрен университет	Пловдив
2	Варненски свободен университет	Варна
3	Великотърновски университет	В. Търново
4	Висше училище по мениджмънт	Варна
5	Икономически университет, Варна	Варна
6	Колеж по туризъм, Благоевград	Благоевград
7	Лесотехнически университет, София	София
8	Международно висше бизнес училище	Ботевград
9	Нов български университет	София
10	Пловдивски университет „П. Хилендарски“	Пловдив

Източник: МОН

Хотелски мениджмънт в чужбина

Швейцария определено е начело на класацията за най-престижно и качествено обучение по хотелиерство. Швейцарските традиции залагат на обучение с практика, преминаващо от най-ниските до най-високите функции на един хотелски бизнес. Програмите включват задължителни стажове в едни от най-известните хотели и ресторанти в света. Основен недостатък на швейцарското образование обаче са високите такси в порядъка на 16 000 - 30 000 евро на година. Като прибавим и високия стандарт на живот, швейцарските училища по туризъм се оказват не особено достъпни за българския кандидат-студент.

За щастие, в Европа съществуват подходящи алтернативи като Холандия и Франция, които са разработили чуждестранни програми по швейцарски модел с много по-достъпни такси. В Холандия, например, се намира един от най-предпочитаните университети за получаване на образование по туризъм – Hotelschool The Hague. Университетът разполага със свои хотели и ресторанти в Хага и Амстердам, в които

В най-престижните програми в Швейцария например приемът може да бъде много селективен и кандидатите се отсяват и чрез интервюта

Истинският лидер върви само след себе си

интервю на Десислава Пенчева

Светослав Панев

е генерален мениджър на хотелската група Best Western. Бакалавърска си степен получава от елитния швейцарски колеж César Ritz. След това завършва и MBA програмата на University of Sheffield. Светослав има над 15 години професионален опит в хотелиерството.

Като хотелиер с дългогодишен опит – какво ви научи професията?

Хотелиерството е динамична професия, която изисква да ѝ се отдадеш изцяло. През последните 15 години в моята кариера се научих първо на уважение към хората, към тези, с които работя и споделям 10 часа от времето си всеки ден, и към гостите, с които се срещам и комуникирам. Уважението е изключително важна ценност, която изгражда човека като професионалист и лидер.

През годините съм се сблъсквал с изключително интересни моменти, някои от тях са позитивни други не толкова, но в крайна сметка всеки един от тях ме е учил и ме е мотивирал да се развивам. Работата ми изисква много и различни качества, но вярвам, че ако си последователен, ще постигнеш целите си. Разбира се, необходимо е да преследваш предизвикателството във всеки един момент.

В първата фаза от професионалното си развитие, един млад човек не трябва да е воден от парите, а да черпи опит и знания от своето ра-

ботно място. В своята кариера имах възможността да работя на места, където допуснатите грешки бяха най-големите ми уроци.

Много млади хора искат да учат Туризмъ. Вие какво образование имате, за да сте толкова успешен?

Исках да стана хотелиер още като ученик. В десети клас участвах в европейски проект и посетих като бенефициент хотел в Испания. Темата на проекта беше свързана с обслужването на туристи инвалиди в испанските хотели и именно този проект ме накара да осъзная, че ще работя в сферата на хотелиерството.

Когато избирах къде да продължа своето образование, за мен беше важно това да бъде място с традиции. Обучението ми в университетта „César Ritz“ в Швейцария ми помогна да разбера, че в туризма трудът на всеки е важен и успешният мениджмънт означава познаване на всяко звено. Практиката беше основата на образованието ми в Швейцария и това

ми позволи да работя в два изключително престижни хотела. Именно съчетанието между теория и практика прави швейцарската образователна система лидер в създаването на топ хотелиери по целия свят.

Много хора смятат, че най-сладката професия при туризма е мениджър на хотел. Трудно ли се менажира цял хотел?

Професията наистина звучи привлекателна, но зад нея се крият хиляди отговорности, човешки съдби, проблеми, които дори не си предпологаз, че ще срещнеш. Следвам принципа, че истинският лидер върви само след себе си. Тази настройка ни кара да осъзнаем, че всеки един сам може да измени средата около себе си, а защо не и света.

Добрият мениджър е добър психолог, медиатор, човек, който умее да балансира гледни точки и да взема правилните решения. Часовете на работа са дълги и младите професионалисти трябва да са подготвени за това. Други ключови качества са комуникацията, адап-

Компютърни науки в

ХОЛАНДИЯ

с подкрепата на **edlanta**

30

обучение в Холандия

Високотехнологичните индустрии в Холандия са едни от най-инновативните в света. Любопитен факт е, че някои от най-съвременните технологии като Bluetooth и WiFi са разработени именно там. Холандия е четвъртият в света износител на ИТ услуги след САЩ, Великобритания и Германия, а гейминг индустрията в страната е третата най-развита в Европа. В северната държава се случват и едни от най-важните нововъведения в сферата на компютърните науки, свързани с управлението на природните ресурси, автомобилите, здравеопазването, видео игрите. Перфектно изградената ИТ инфраструктура дава възможност на редица компании да се развиват в Холандия, а правителството сътрудничи с академичните среди и частния сектор, за да подкрепи най-новите технологии в мултимедийните системи и виртуалните лаборатории. Ето защо Холандия е подходяща дестинация за изучаване и изследователска дейност в областта на компютърните науки. Амстердам може да се похвали с над 160 ИТ компании и затова се смята за един от най-важните европейски центрове за модерни високи технологии. Холандските водещи университети обаче се простират и отвъд столицата.

Кандидатстване, такси и университети

Обучението в Холандия е едно от най-привлекателните за българските кандидати. Причините са световно признатите дипломи, програмите на английски език и достъпните такси, които са малко над 2000 евро на година за бакалавърски и магистърски програми. Ако сте се насочили към специалност Компютърни науки, ще са ви необходими основните документи, каквито и за всяка една друга програма – диплома за завършено средно образование или бакалавър, сертификат за владеене на английски език. Макар че не всички холандски университети имат специализирани изпити за прием, за програмите по компютърни науки е важно да имате засилен интерес и добра подготовка по точните науки. Обикновено бакалавърските програми в Холандия са с продължителност 3 години, а магистърските – 1 година, но за технологичните специалности често се налага и по-продължително обучение.

Техническият университет

в Айндховен –

загрижен за студентите си и с приятна и уютна учебна среда

интервю на Кристина Пенчева

Невена Гинчева

е на 19 години и учи в Техническият университет в Айндховен, Холандия – първа година.

Съветвам всички да си четете дългите имейли, получени от университета, внимателно и да спазвате сроковете, посочени в тях. Така ще си спестите доста нерви и усилия

Коя гимназия завърши? Кои бяха любимите ти предмети?

Завърших тази година Софийската математическа гимназия. Превид това къде съм учила, няма да излъжа, ако кажа, че през всичките години математиката ми е била един от любимите предмети. През годините имах и други любими предмети (например биология в 9-и клас), но те не останаха дълго в списъка. Харесвам също така физиката, макар да не ми се отдава много.

Как избира специалността и държавата, където учиш?

Да избира държавата не беше трудно. Бях сигурна, че не искам да уча в Америка. Така че опциите се свеждаха до няколко държави в Европа. Превид това, че успях да науча само английски език достатъчно добре, ми трябваше бакалавърска програма на английски. Такива има най-много в Холан-

дия и Англия. Фактът, че Англия не ме привличаше особено, ме доведе в Холандия. За специалността въобще не бях сигурна, знаех само, че искам да е свързана с математика, но със сигурност да не е само математика. И накрая реших да пробвам с Компютърни науки и инженерство – нещо, което е доста обширно и търсено в момента.

В какво се състоеше процедурата по кандидатстване? Кое те затрудни най-много в процеса?

Процесът на кандидатстване е дълъг. Започва още от декември месец и за моя университет – Техническият в Айндховен, крайният срок беше средата на януари... Подаването на документи е организирано в онлайн платформа, но значително документите се изпращат до университета и на хартия в определен срок. Следва попълване на въпросници за карьерна ориентация и мотивация.

Един млад мениджър трябва да е готов да прави компромиси

интервю на Любина Панайотова

Билиана Абрашкова

е на 25 години от София. Завършила е бакалавърска програма Business Administration in International Hospitality Management в NHL Stenden University of Applied Sciences. В момента кандидатства за магистратура по Business Administration специалност Strategy в University of Amsterdam.

34

обучение в Холандия

Университетът разполага със собствен хотел, в който освен практикуващите студенти работят и професионални практически инструктори

Как се спряхте на университета, в който учихте и на конкретната специалност?

Избрах този университет най-вече заради възможностите за специализации извън Холандия и заради фокуса върху практическата част от обучението. Спрях се на специалността International Hospitality Management, тъй като семейният ни бизнес е пряко свързан с управление на хотели, а също и поради интереса ми за развитие в този сектор.

Как протече кандидатстването? Има ли специфики, за които трябва да предупредите бъдещите кандидати?

Кандидатстването се оказа по-лесно от очакваното. Започнах процеса по кандидатстване за септемврийския прием в началото на март и успях с всичко навреме. Повечето университети предлагат чек-лист, по който кандидатстващите могат по лесен начин да следят процеса и да се уверят, че всички документи са предоставени. Важно е внимателно да се проверят всички изисквания. Например, в моя случай не беше необходимо да представя сертификат по английски (TOEFL или IELTS), за разлика от повечето други кандидати, тъй като завърших езикова гимназия с профил английски език. Детайл, който ми спести много допълнително време и енергия.

Разкажете ни малко повече за вашата специалност. Кое е най-важното нещо, което научихте от образованието си дотук?

От образованието си в Холандия научих много неща. Най-важното, което научих е, че колкото и теоретични знания да добие един млад мениджър, той или тя трябва да е готов да прави компромиси и добре да обмисли стила си на управление. По този начин се създава една по-различна работна атмосфера, която допринася не само за успеха на компанията, но и за индивидуалното развитие на всеки един член на екипа.

Как е структурирано обучението, както и текущият контрол? Какви са възможностите за извънкласни дейности и стаж в рамките на следването?

Структурата на моята специалност е предимно насочена към това да упражняваме научените знания. Първите три години са разделени на четири модула, всеки от които набляга на различен аспект в сферата. Част от модулите бяха: Човешки ресурси; Маркетинг; Право и законодателство в хотелиерството; Счетоводство; Международни бизнес комуникации; Стратегия; Социална отговорност и Управление. Университетът разполага със собствен хотел, в който освен практикуващите студенти рабо-

ШВЕЙЦАРИЯ

Програми по бизнес и мениджмънт

36

обучение в Швейцария

Когато става въпрос за висше образование, Швейцария се свързва основно с коледжите по хотелиерство и туризъм, на които страната е основоположник. Държавата обаче има какво да предложи и отвъд така модерните програми по хотелски мениджмънт, а именно по-традиционните специалности по бизнес науки и икономика. Макар швейцарското образование да създава асоциация за скъп лукс, всъщност там се намират едни от водещите университети в областта, които освен всичко са и държавни. Тоест, шансовете за получаване на висококачествено и световно признато бизнес образование от швейцарски ВУЗ не са недостижим блян, а реална възможност.

Нека да погледнем и кои са водещите университети по бизнес според последното издание на класацията *Eduuniversal Business Schools Ranking 2019*:

5 точки за отличие:

1. IMD Business School
2. Universität St. Gallen School of Management
3. Université de Lausanne - HEC Lausanne

4 точки за отличие:

1. Geneva School of Economics and Management (GSEM)

3 точки за отличие:

1. University of Zurich
2. ETH Zurich
3. Geneva Business School
4. Zurich Institute of Business Education
5. International University in Geneva (IUG)

Такси и кандидатстване

Швейцария е едно от най-скъпите места за живее-не не само в Европа, но и в света. Противно на очакванията обаче, обучението по бизнес и мениджмънт не е чак толкова скъпо, особено в сравнение с Великобритания и САЩ. Бакалавърските бизнес програми във водещи университети като Женевския и St. Gallen са в порядъка на 500-650 швейцарски франка на семестър с продължителност на обучението три или четири години. За магистърските програми по мениджмънт ще са ви нужни също около 500 франка на семестър, а продължителността им най-често е 2 семестъра. В Швейцария широко разпространени са задължителните стажове като част от учебната програма. Разбира се, споменатите цифри обхващат само таксите за обучение. За живот там, особено в по-големите градове като Женева и Цюрих, трябва да сте подготвени с поне 1200 швейцарски франка на месец. За престижните MBA програми допълнително такси също не важат – традиционно това са най-скъпите програми, а в швейцарските университети те изискват между 60 000 и 80 000 франка.

MBA програмата на IMD е провъзгласена за номер 1 едногодишна бизнес програма извън САЩ

Добрата новина е, че съществуват опции за стипендии. Например, университетът ETH Zurich подкрепя международните студенти чрез два вида стипендии за магистратури в размер на 11 000 и 6 000 швейцарски франка на семестър, които покриват таксите за обучение и част от разходите за живот, и са валидни за целия период на обучение. IMD, международният бизнес институт за мениджмънт в Лозана, пък предлага няколко стипендиантски програми за кандидати в програмата MBA (Master of Business Administration). Стипендиите са в размер на от 25 000 до 50 000 швейцарски франка.

Кандидатстването в Швейцария е стандартно и става по документи – академична справка, диплома за предходно образование, сертификати за владеене на езици (най-често английски и френски). Няма централизирана система и подаването на документи става директно към самите университети според конкретните изисквания и срокове на избраната институция. Обучението в Швейцария е особено подходящо за завършилите френска или немска гимназия, но не само – програмите по бизнес и мениджмънт са почти навсякъде изцяло на английски език, а възможностите за реализация в Швейцария са доста примамливи за всички, които се целят на високо.

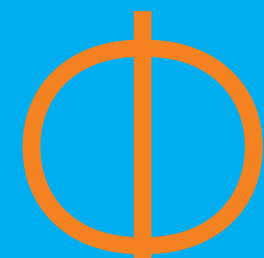

ШОТЛАНДИЯ

Все още без такси, но гокога?

40

обучение в Шотландия

Формално и официално Шотландия е част от Великобритания; същевременно е отделна нация, в много отношения различна, своенравна и независима спрямо Британската империя. Ако репутацията и мястото на университета в световните класации са водещ мотив да се насочите към Шотландия за висше образование, то неминуемо ще откриете най-високо класираните: University of Edinburgh, University of Glasgow, University of St Andrews, University of Aberdeen. Те намират място в световния топ 200 на популярните класации, най-често след 20-о място.

● ● ●
В столицата и големите градове, както навсякъде другаде, животът е най-скъп

University of Edinburgh е считан за най-добрият шотлангски университет в глобален аспект и особено в сферата на хуманитарните и компютърните науки. Основан е през 1583 г., в него по настоящем се обучават около 35 000 студенти и е мястото, на което беше клонирана овцата Доли. В този университет е учил съзателят на литературния герой Шерлок Холмс – Артур Конън Дойл. Около 20 нобелови лауреати пряко или косвено са свързани с University of Edinburgh.

Още по-стар е University of Glasgow, основан през 1451 г. Днес в него се обучават около 28 000 студенти, а през годините от него са излезли много известни учени и седем нобелови лауреати. Предлага бакалавърски и магистърски програми в хуманитарните и социални науки, медицина и ветеринарна медицина, инженерни науки, право, физика, биология, накратко - в почти всяка академична област.

Избрайте университет и програма, кандидатствахте, приети сте. Какво следва? Намиране на квартира и подготвяне за живот в Шотландия. Жизненият стандарт там е висок. В столицата и големите градове, както навсякъде другаде, животът е най-скъп. Повечето университети предлагат място в общежитие на студентите първа година при определени условия. В University of Edinburgh таксите на годишна база в кампусите варират между 5 и 8 хиляди британски лири, в зависимост от екстрите и местоположението им. Битовите сметки влизат в общата такса, обикновено банята и кухнята е обща. Като цяло университетите се стремят всячески да помогнат на новоприетите студенти с настаняването, повечето от тях разполагат с опции във и извън кампуса, единични, двойни стаи,

апартаменти. Студентските организации също съдействат чрез контакти по между си, тъй като постоянно студенти освобождават квартири на свободен наем в градовете. Разходите за жилище в този случай, както навсякъде, варират според ред условия: столица/голям град или по-малък такъв; местоположение; брой стаи, луксозен или по-скромен имот; включени или не битови сметки и т.н. Справка в произволно избрани брокерски фирми показва среден месечен наем от около 700 британски лири за едностаян апартамент без включени битови сметки. Двустайни и трестайни апартаменти се наемат срещу 800-1200 британски лири. За останалите разходи: храна, сметки, учебни пособия, транспорт и забавления, е нужно да се разполага с поне още 300-500 британски лири. Равносметката показва приближи-

телен месечен бюджет от около 1000-1200 британски лири (2200-2700 лв.) и то при ниски параметри за наема. Както вече стана дума, Великобритания, и в частност Шотландия, са на път да излязат от Европейския съюз, което ще доведе до промени в условията по пребиваване без виза и право на работа за студенти. На страницата www.gov.uk ежедневно и ежеседмично се актуализира информация, касаеща обучението в Обединеното кралство след Брекзит.

Нека обобщим накратко. Шотландия може да бъде доста добро място за получаване на диплома за висше образование. В страната има реномирани учебни заведения с вековни традиции, в които все още обучението е без такси. Учебният процес е от британски тип – балансиран между лекции и практически похвати, с основна цел да изгражда критично и самостоятелно мислещи хора. Разходите за живот не са ниски, но и не са особено високи. Студентският живот може да бъде приятен, въпреки не особено приветливия климат, характерен с висока влажност, ниски температури, меки зими и прохладни лета. Отдалечеността на Шотландия от континентална Европа като възможна дестинация за пътешествия в свободното време е друго неудобство, макар и с относителен характер. В големите градове има интензивен културен живот и всички удобства за приятно разнообразие в студентското ежедневиe.

**Кандидатстването
във висше
училище става
през
централизираната
система UCAS**

Стипендии на френското правителство

44

обучение във Франция

Независимо от факта, че академичните програми, преподавани на английски език, във Великобритания, Хо-

ландия, Германия или другаде по света са най-търсени и предпочитани, не трябва да се пренебрегват и възможностите за качествено образование, предоставяни от други сържави. Един такъв пример е Франция, която традиционно поддържа добро научно ниво на своите университети, както и упражнява активна политика на социална отговорност, предоставяйки редица стипендии и възможности за придобиване на научни степени и следдипломни квалификации.

С цел развиване на научната дейност в България и поддържане на Френско-Българските отношения, Френския институт в България всяка година отпуска стипендиите на френското правителство. Подборът на кандидатите се случва по точно определени правила, а финалното решение се взема от комисия, съставена от френски и български специалисти.

Стипендии се отпускат за няколко вида образователни програми, а именно дипломатски програми на нива магистратура (M2), докторантура под двойно научно ръководство (cotutelle) и научен престой на високо ниво.

Условия за кандидатстване и продължителност на обучението

Нека започнем с условията за отпускане на стипендиите на френското правителство в България. Основното е кандидатите да са български граждани или постоянно пребиваващи в България от 3 години. Също така трябва да са редовно записани в българско висше учебно заведение или да притежават българска диплома бакалавър, магистър или доктор. И не на последно място, кандидатите трябва да притежават ниво на френски език, което да съответства с изискванията на учебното заведение, в което кандидатстват.

Магистратура 2 – първото по-специфично условие за кандидатстване в тази програма е студентът да е навършил 35 години. Стипендиите за магистратури са с максимална продължителност от 10 месеца, независимо дали е с научна насоченост или е с професионална насоченост, където е включен най-малко 3 месеца задължителен стаж. Ако студентът продължи престоя си, автоматично отпада статута на стипендиант към френското правителство.

Докторантури под двойно научно ръководство – задължително условие е кандидатите да са над 40 години. Стипендията покрива 3 престоя във Франция, всеки с максимална продължителност от 4 месеца, предварително уточнени в сключената конвенция между българския и френски университет. Също така, както се подразбира и от името, са необходими двама научни ръководители.

Кандидатстване за британски университети чрез UCAS

Ако сте решили да следвате във Великобритания, вероятно сте чували за UCAS. Това е онлайн системата, чрез която се извършва целият процес по кандидатстването – от попълването на личните ви данни, до получаването на отговори от университетите и момента, в който правите окончателния избор на университет. В тази статия ще може да се запознаете с всички стъпки, които ще трябва да предприемете по време на процеса.

46

обучение във Великобритания

Не забравяйте да изпишете имената си точно, както са изписани в паспорта или личната ви карта. Бъдете особено внимателни с латинизацията, използвана там

Стъпка 1. Регистрирайте се

За да се регистрирате за кандидатстване, ще трябва да създадете нов профил на платформата на UCAS, да изберете парола и да отговорите на въпроси за сигурност. Не забравяйте да изпишете имената си точно, както са изписани в паспорта или личната ви карта. Бъдете особено внимателни с латинизацията, използвана там.

Стъпка 2. Попълнете останалите лични данни

Ще трябва да предоставите информация за това как смятате да финансирате следването си – чрез заем, стипендия или по друг начин. Тук ще имате възможност и да отбележите дали имате увреждания и дали се нуждаете от специална помощ при следването си. Ще ви попитат и дали имате криминално досие. Не забравяйте да потвърдите имейл адреса си. На него ще получавате информация веднага щом получите отговор от някои от университетите. Ако желаете, можете да дадете достъп до кандидатурата ви на родител или настой-

УЕБ ДИЗАЙН

Креативната специалност на бъдещето!

48

Георги Линков

е съосновател и творчески директор на Studio X. Занимава се с графичен и уеб дизайн, UX и UI повече от 15 години. Носител е на редица награди в УЕБ сферата. Има над 30 статии върху проблемите на интерактивния дизайн и потребителското преживяване. Участвал е в разработката на визуални и УЕБ проекти за едни от най-големите компании в България и чужбина.

Специално за читателите на списание „Образование“ Георги сподели дългогодишния си опит и откряна завесата за работния процес на уеб-дизайнера.

Специфика на работата

Уеб дизайнът е доста комплексна дейност. Тя не включва само рисуване, както си представят много хора. Включва и аналитична част, защото дизайнът е функционален продукт. Той от една страна трябва да е естетически издържан, но от друга – да работи и да изпълнява бизнес цели.

Ако искаме да категоризираме уеб дизайна, то това е приложно изкуство, тъй като има функционален аспект. В този смисъл изучаването на уеб дизайна преминава през различни фази.

Първата фаза е изучаване на инструментариума – програмите, с които се изработва уеб дизайн. Тук е добре да разширим термина, защото, особено през последните години, не говорим точно за уеб дизайн, а за дигитален дизайн, „Уеб“ е само едното проявление на този тип дейност. Имаме дизайн на приложения за мобилни устройства, дизайн за IOT, за интерфейси, дизайн за интранет системи.

Изучаването на дигиталния дизайн минава през инструментариуми. В момента има няколко софтуера, които се използват. До преди няколко години Adobe беше хегемон с неговите пакети, но в последните 2-3 години има няколко други софтуера, които дават много по-мощен инструментариум за професионална работа. Например, една от програмите, с които работим, е Sketch.

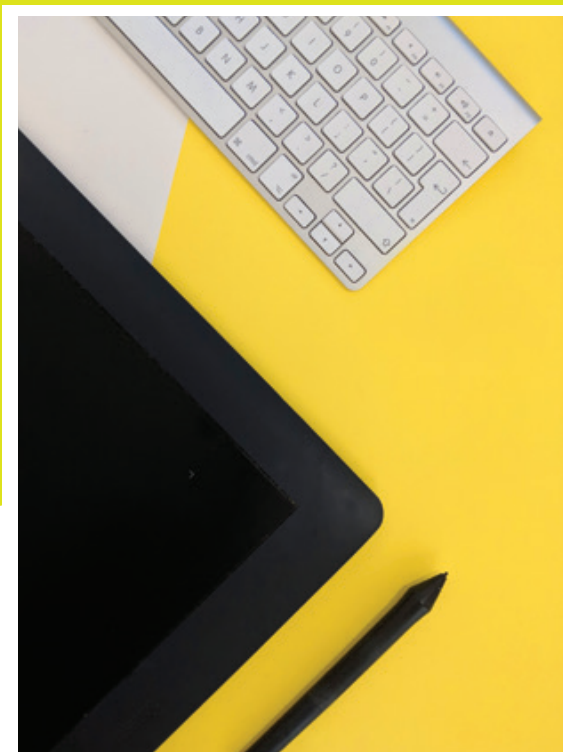
Съвети към младите

Първо бих ви посъветвал да изберете професия, която харесвате, защото цял живот ще работите това.

Има една тенденция, че IT сферата, ако въобще може да причислим уеб дизайна към тази сфера, е много модерна. Говори се много за нея и чисто финансово е атрактивна. Честно казано, силно вярвам в идеята, че човек трябва да избере дейност, която му отива и иска цял живот да се занимава с това.

Едно от големите предимства на дизайна е, че ще бъде част от професиите на бъдещето, защото е творческа професия.

В голямата си част техническите професии ще бъдат автоматизирани – поне така се коментира. В този смисъл уеб дизайнът, като творческа професия, дава устойчивост и перспектива за след 10 години. В крайна сметка, един млад човек трябва да се замисли за след 10 години и дали това, което учи сега, ще бъде търсено.

50

Има голямо търсене на добри уеб дизайнери. Знаете също така, че има много хора, които твърдят, че са добри, но това не е вярно. Истината е, че имат нужда от по-сериозна квалификация. Entry level-ът за тази специалност не е много ясен. Много млади колеги смятат, че щом познават софтуера, то те вече са дизайнери. А познаването на софтуера е само първата малка фундаментална стъпка. Всичко останало след неговото познаване е важно.

В момента всеки софтуер е много достъпен. Преди беше много по-трудно да намериш уроци и да се изучиш и тези умения се ценяха повече. Сега уменията се разглеждат като задължителни. И всъщност една от грешките, които правят младите колеги, е че се фокусират само върху софтуера, а не върху всички останали дейности. А те са изучаване на типография, цветообразуване, композиция, баланс, форма. Това са класически визуални знания, които един колега трябва да притежава. Абсолютно смятам, че има големи перспективи в тези дейности, просто трябва да се подходи внимателно и да не се подценява.

Какво да имаме предвид, когато избираме да учим ПОЛИТИЧЕСКИ НАУКИ

материал на Юлия Кошаревска

52

Политиката в Западния свят в последните няколко години е непредсказуема – от Брекзит, до избора на Тръмп. Това безсъмнено е много интересно време да запишете бакалавър по Политически науки в чужбина и да разберете подробностите около процесите, които влияят на политическия живот по света. Обучението по Политически науки ще ви даде възможността да научите повече за политически динамики, валидни навсякъде по света.

Какво са политическите науки?

Политическите науки, най-общо казано, включват изучаването на правителства, институции и процесите за вземане на решения за света, в който живеем. Те могат да включват и изучаването на мащабни идеи като правосъдие, демокрация, равенство и свободи, а също и как се разпределя и упражнява властта.

Какво ще учиш?

Обучението ви може да включва елементи от международните отношения, социология, философия и икономика. Политическите науки обикновено се преподават чрез лекции пред голяма група хора и семинари, където ще бъдете разпределени в по-малки групи и ще можете да обсъждате различни идеи, свързани с изучавания материал.

Изучаването на политически науки включва и елементи на история. Историята ще ви даде възможността по-добре да разберете какво става в настоящето и да предвидите какво може да стане в бъдещето. Международните отношения също са неизменна част от обучението по политически науки, защото те ще ви помогнат да разберете какви са връзките между отделни държави,

Политическите науки, най-общо казано, включват изучаването на правителства, институции и процесите за вземане на решения за света, в който живеем

Любо Киров: Много хора се отказват, ако не обичат достатъчно това, което правят

интервю на Борислав Борисов

Любо, здравей. Хората те обожават. Как се справяш с всичкото това внимание? Тежи ли ти славата?

Благодаря за вниманието, но аз никога не съм се смятал за толкова славен, че да ми тежи нещо! :) Това, че хората харесват музиката и мен, просто ме прави смислен в нещата, които казвам в песните. По-скоро е мотивиращо да продължавам, имайки подкрепа от страхотни хора, които се припознават в текстовете и музиката ми.

Ти си човек, който нон-стоп комуникира с хората... Но чувстваш ли се самотен, чувстваш ли се неразбран? Все пак виждаме само външната опаковка на Любо?

Всеки артист има моменти на самота, които смятам, че са полезни. Нормално е човек да се съмнява и да изпитва себе си в това което прави. Мисля, че е невъзможно да бъдеш разбран напълно. Ние не разбираме дори себе си и понякога се изненадваме от собствените си избори. Човек често не подозира колко нови сили притежава и колко нови решения може да вземе за себе си, особено в трудни моменти. Понякога имам усещането, че има друг по-силен вътре в мен, който ми помага.

Песните ти са великолепни. Как създаваш такива красиви песни?

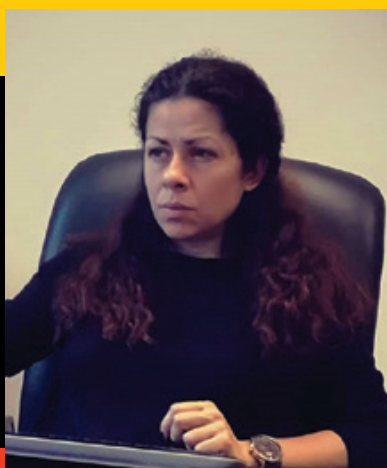
Песните са истините, които всеки творец носи и разказва. Ако има искреност, тогава всичко е наред. Хората винаги усещат честните неща в изкуството. Независимо от стиловете и формите, в изкуството е важна само истината. Песни се създават с желанието да разказваш преживени неща вътре в теб. Естесвено, че е важно да имаш и професионални умения в правенето на музика.

Ти успя да се изхранваш само с музика. Но имало ли е момент, в който не си имал пари и си бил на ръба на отказването?

Разбира се! Имало е трудни моменти в началото. Понякога артистите бързат и имат големи очаквания за успех, но той идва по-бавно. Много хора се отказват, ако не обичат достатъчно това, което пра-

Юристът е професия „учене за цял живот“

интервю на Десислава Пенчева

Десислава Матева

е адвокат към Софийска адвокатска колегия от 2002 г. и вписан представител по индустриална собственост. Завършва Право в Юридическия факултет при Университета за национално и световно стопанство. От дипломирането си до сега специализира в областта на правото върху интелектуалната собственост. Завършва през 2003 г. курс по Американско право, проведен в рамките на съвместна академична програма на Университета Лейдън, Колумбийския университет, САЩ и Университета в Амстердам. През 2017 г. завършва специализиран курс по американско авторско право CopyrightX на университета Харвард, САЩ. От 2004 г. е адвокат от екипа на юридическа кантора APCIS Консултинг, а от 2016 г. е съосновател и партньор в юридическа кантора NBDM Law Office, която също специализира в областта на интелектуалната собственост.

професия

Всеки юрист среща
трудности
всекидневно,
защото неговата
работа всъщност е
да решава спорни
ситуации

Правото е една от най-желаните специалности. Какво я прави толкова търсена?

Правото е специалност, която дава разнообразни възможности за кариерно развитие. Завършилите юристи имат възможност да избират каква област на правото да специализират, респективно да затвърдят своите умения – гражданско, наказателно, данъчно право и др., така и да изберат конкретната форма на упражняването от тях професия – да са част от съдебната система като съдии, прокурори, следователи, да са адвокати, да са юрисконсулти, да са правни съветници в публичния или частния сектор. Правото развива способности за разбиране на обществените отношения и тяхното отражение в разписани правни норми, което от своя страна развива качества за определен тип мислене, даващо умения за анализ на процеси, процедури, казуси и за предлагане на решения. Това прави юристите предпочитани съветници не само в рамките на чисто юридически казуси, но и в рамките на ежедневни бизнес или житейски ситуации.

С какво се занимавате Вие като юрист?

От 2002 г. съм вписан адвокат към Софийска адвокатска колегия и от тогава се занимавам преимуществено с право на интелектуалната собственост – защита на авторски и сродни на авторското права, регистрация и закрила на права върху търговски марки, гранични мерки за контрол и др. Доколкото правата върху интелектуална собственост могат да бъдат защитавани по гражданскоправен, наказателноправен и по административно-наказателен път, през годините имам възможността да натрупам значителен опит във воденето на граждански и наказателни дела, както и в областта на някои специфични административни регулации и процедури.

Правата върху интелектуална собственост са една от най-динамично развиващите се сфери от правото, доколкото са пряко свързани с творчеството, инова-

Подменихме всички стари и амортизирани кувьози в малките общински болници

интервю на Борислав Борисов

58

интервю

Лазар Радков

е един от основателите на инициативата „Капачки за бъдеще“. Кампания е за събиране на пластмасови капачки, които изпращат за рециклиране. Тяхното мото е „Защото ЗАЕДНО можем ПОВЕЧЕ!!!“

Поздравления за прекрасната инициатива. Моля, като начало, разкажете за нея.

Накратко, става въпрос за следното – много хора събират пластмасови капачки вкъщи, на работа, в училище, в детската градина и т.н. и след това ние превръщаме тези капачки в кувьози, които даряваме на болниците в по-малките населени места.

Разкажете основния процес – като съберете капачки къде ги карате, какво се случва, за да се стигне до краен резултат?

Два пъти в годината правим ГОЛЕМИ събития за събиране на капачки в над 18 града в ЦЯЛА България, където всеки, който е събрал – може да ги донесе. След това капачките отиват за рециклиране, а ние получваме пари от предадената суровина, които пари на 100% отиват за закупуване на медицинско оборудване за болниците в малките населени места.

Ако някой не е успял да донесе капачките си на въпросните събирания – може през цялото време да ги занесе до някой от над 500-те доброволни пункта за капачки, които функционират в над 150 населени места в цяла България. След това

СТИПЕНДИИ ЗА БАКАЛАВЪРСКИ И МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ В ЮЖНА КОРЕЯ

Краен срок:

30 септември 2020 г.

Размер на стипендията:

Пълно покритие на таксата за обучение, както и допълнителни финансови облекчения.

Описание:

Глобалната стипендия на Южна Корея предоставя на международните студенти възможност да следват в бакалавърска или магистърска програма. Финансирането се отпуска за всякакъв вид специалности за целия период на обучение (4 години за бакалавър и 2 години за магистър или доктор). Избраните стипендианти всяка година са близо 1000 на брой. Основно изискване е студентите да преминат през едногодишен курс на обучение по корейски език в избраната институция.

Изисквания:

- Кандидатите трябва да са от националност, различна от корейската;
- Кандидатите трябва да демонстрират добро физическо и психично здраве;
- Да бъдат под 25 години (за бакалавърски програми) и под 40 (за магистърски и докторски);
- Да са завършили минимум средно образование или бакалавър (за съответната програма);
- Средният им успех да бъде поне 80%.

Стипендия:

Стипендията покрива следните разходи:

- Самолетен билет;
- Месечни джобни (в размер на около 660 долара за бакалаври и 740 долара за магистри);
- Медицинска застраховка;
- Езикови курсове;
- Такса за обучение – до 4 131 долара на семестър;
- Други – разходи по принтиране, научна дейност.

За повече информация:

www.studyinkorea.go.kr/en/sub/gks/allnew_invite.do

СТИПЕНДИЯ EIFFEL ЗА МАГИСТЪРСКИ И ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ

Краен срок:

9 януари 2020 г.

Размер на стипендията:

Покритие на разходите по транспорт, таксата за обучение, месечни разходи в рамките на две години.

Описание:

Програмата за отличие Eiffel е основана от френското правителство с цел да мотивира френските институции да привлекат международни студенти с висок потенциал в техните магистърски и докторски програми.

Изисквания:

Стипендията EIFFEL се отпуска на кандидати до 30-годишна възраст (за магистърски програми) и до 35-годишна възраст (за докторски програми). Основно изискване е владението на френски език. С приоритет са студентите от чужбина. Програмите, за които важи стипендията, са в сферата на икономиката и мениджмънта, правото и политическите науки. За докторските програми владението на френски не е задължително.

Стипендия:

Стипендията за магистри е в размер на 1320 евро на месец, а за докторанти – 1400 евро на месец. В допълнение се покриват разходите за:

- Транспорт – билети до Франция, както и вътрешен транспорт с влак;
- Социални осигуровки;
- Културни активности.

Как се кандидатства:

Свържете се с френското посолство в страната. Кандидатстването става директно към избрания френски университет, след като сте се свързали с него и той е одобрил кандидатурата ви за стипендията Eiffel. Повечето френски институции изискват следните документи:

- Академична справка с резултати от предходни изпити;
- Бакалавърска диплома и сертификати;
- Препоръки;
- Сертификат за владение на френски език;

За повече информация:

www.campusfrance.org/en/eiffel-scholarship-program-of-excellence

КАКВИ НОВОГОДИШНИ ОБЕЩАНИЯ ПРАВИМ?

материал на Кристина Пенчева

62

Снаближаването на празниците, края на годината и началото на следващата, много хора започват да правят равностойна на постигнатото през изминалите 12 месеца. Ще излъжете, ако кажете, че никога не сте си поставяли новогодишни обещания. А колко от тях спазихте? Статистика от американския клиничен психолог Джоузеф Луциани, цитирана в Ню Йорк Таймс, сочи, че само около 8% от тези обещания се спазват. Над 50% от решенията за промяна са свързани с подобрения на начина на живот, тип здравословно хранене, спортуване, намаляване или спиране на тютюнопушене или прием на алкохол. Самият факт, че някои хора правят такива обещания е доказателство, че не харесват нещо в начина си на живот и искат да го променят. Често тези обещания са обвързани с много усилия, като най-трудното е да започнеш. Именно затова на Нова година, поставяйки ново начало, хората се заричат да направят промяната, която имат нужда с израза „Нова година, ново Аз“. Ето и някои от най-честите обещания, които хората си дават в този период:

ЛЮБОПИТНО

1. ДА ОТСЛАБНА

Едно от най-често срещаните новогодишни решения, особено при жените е да отслабнат. След празниците, които равностойно можем да наречем наяджане, много хора са отвлечени от количеството изядена храна, чувстват се още по-дебели и нямат желание да се хранят. То е перфектният момент да се преосмисли начина на хранене и да се започне по-здравословен живот. Но само чрез по-умерена храна не се постига максимален ефект, нужен е и спорт. С по-често застоялия начин на живот, физическата активност е от изключителна важност, не само за намаляване на теглото, а и за намаляване на стреса от тежките работни дни.

2. ДА СПРА ДА ПУША

Това обещание сигурно е най-трудното за осъществяване. Няма пушач на света, който да не е казвал, че от утре няма да пуши. За жалост малко са тези, които са го постигнали. Но да погледнем от гледната точка на това колко много ще спечелите. Първо, не е нужно да се коментира здравословната страна, защото всеки е наясно, че пушенето вреди. Но това не притеснява повечето пушачи, нито и колко пари харчат за този си лош навик. Обикновено като се сметнат всичките години, през които някой е пушил всеки ден, обърнат се в брой изпушени кутии, а после и в пари, сумите са космически – там някакви си милиони...

6. ДА СПЕСТЯВАМ

Младите често не оценяват стойността на парите до момента, в който те сами не започнат да ги изкарват. Но и тогава сигурно се чудите защо толкова бързо свършват. Колкото е просто на теория, толкова е и почти невъзможно на практика, а именно феномена да спестяваш. Често хората се научават да кърпат пари в по-зряла възраст, докато някои никога не успяват. Хора от втория тип обичат да си обещаваат, че ще започнат да спестяват, дори и по малко, но навикът си е навик, а потребностите не чакат. Един бърз съвет е да направите така, че когато ви преведат заплатата минимална сума автоматично да се прехвърля в спестовна сметка и така даже няма да разберете къде са отишли тези 5-10 лева.

7. ДА СЕ НАУЧА ДА ГОТВЯ

Отивайки в малко по-развлекателна посока едно интересно новогодишно обещание е свързано с кулинарията. Малко са младите хора, които умеят да готвят, но са доста тези които биха искали да се научат. В днешно време се предлагат не малко кулинарни курсове, които не учат на традиционните бабини манджи, а на нещо ново и по-модерно.

8. ДА НАУЧА НОВ ЕЗИК

Всеки нов език е ново предизвикателство, но е изключително щастие, когато успееш да го овладееш. А удоволствието да отидеш в чужда страна и да говориш местния език е много голямо, защото тогава хората те гледат по различен начин, не като турист, а като един от тях.

Д-р Марчело Кампос от Harvard Medical School съветва да не правим твърде много промени наведнъж. И дава няколко конкретни и прости съвета, които могат да са ви полезни, ако сте решили да поемете път на промяна, към по-добро, разбира се. Съветите, които д-р Кампос дава, включват отговори на следните въпроси:

- Защо искам да направя промяната?
- Целта, която си поставям, конкретна и измерима ли е?
- Какъв е планът, който ще следвам, за да реализирам целта си?
- Кой би могъл да ме подкрепи в реализацията?
- Как ще отпразнувам победата, след като постигна целта си?

В крайна сметка 1-ви януари е само един ден от календара. Това не е единственият ден, в който можете да стартирате промяна. Бихте могли да го направите и във всеки един от другите 365 дни в годината, стига да имате желание и достатъчна мотивация. Желаем Ви успех!